

Zahájení projektu „Rozmyslete si očkování proti HPV“ a spuštění informačního webového portálu ockovanihpv.cz

Společnost pacientů s následky po očkování, z. s. se rozhodla v roce 2017 realizovat informační projekt pro širokou i odbornou veřejnost s názvem „Rozmyslete si očkování proti HPV“ zaměřený kriticky na problematiku očkování proti lidským papilomavirům (HPV). Projekt je zahájen 11. ledna 2017 spuštěním webového portálu ockovanihpv.cz.

Proč tento projekt a proč právě toto téma?

Očkování proti HPV je pravděpodobně jedním z nejvíce kontroverzních očkování současnosti. Přes svou profesionální obhajobu i přes silný mediální i nemediální tlak výrobců se v tomto případě nepodařilo minimalizovat odpor a kritiku části světové vědecké veřejnosti. Skutečně špičkoví odborníci i celé odborné týmy se v mnoha otázkách postavili kriticky proti většinovým názorům a proti ujišťování státních autorit a některých profesních skupin o potřebnosti a prokázané užitečnosti očkování proti HPV. Nestandardních jevů, které lze spolehlivě prokázat a které jsou zdokumentovány, je kolem HPV očkování opravdu mnoho. Více, než u jiných očkování. To je zarážející a mělo by vést k vyšší opatrnosti a obezřetnosti.

Poté, co se pouze některé z těchto kritických informací dostaly v Dánsku široce do médií a našly si cestu k veřejnosti, klesl zájem o očkování proti HPV na pouhých 30 %! Je tedy zjevné, že tyto informace jsou v každém případě poměrně přesvědčivé a mají i přiměřenou argumentační sílu. Žádná běžná kritika jiných vakcín dosud nikdy k tak velké a náhlé změně mínění veřejnosti nevedla.

Po základní analýze tématu jsme nabyli silné podezření, že existuje početná skupina odborných informací, vědeckých i analytických názorů a kritických prací, o kterých není veřejnost informována zcela záměrně. V tomto poznatku se poté shodujeme prakticky se všemi organizovanými skupinami, které dnes na celém světě upozorňují na centrální mlžení, zastírání i na možné manipulace s daty a informacemi právě ve vztahu k HPV očkování a vakcínám. Jedná se zejména o významné přeceňování přínosu tohoto očkování a podceňování jeho nežádoucích účinků i o pravděpodobně záměrné zastírání informací o nich a o některých jiných souvisejících rizicích. Dále se jedná o některé skutečně významné souvislosti, které vedou k pochybnostem o dlouhodobém přínosu HPV očkování, o účinnosti budoucích přeočkování i o významu nových HPV vakcín a možnostech nových technologií. Očkování proti HPV je samozřejmě velký celosvětový obchod, o jehož pravidlech a nástrojích přímé i nepřímé podpory prodeje si dnes již jen málokdo dělá ještě iluze.

Téma očkování proti HPV jsme si vybrali ze dvou důvodů. Tím prvním je skutečně neobvyklý rozsah a přesvědčivost světové vědecké kritiky právě tohoto očkování. Naše veřejnost není o těchto důvodech téměř vůbec informována. Za druhé je to aktuálnost tématu. V roce 2016 výrazně zesílil mediální, úřední a odborný tlak na přesvědčování veřejnosti k očkování proti HPV u mladých dívek a dokonce již i chlapců a mužů. Způsob reklamy a propagace tohoto očkování je podle našeho názoru extrémní s ohledem na vědecká fakta a prokazatelné skutečnosti. Veřejnost by rozhodně měla být informována lépe zejména o těch skutečnostech, které jí spíše nepředloží žádní marketingoví odborníci, s výrobcí vakcín úzce spolupracující lékaři, politicky jednající úřady, ani zvláštní optimistické spolky lékařů, které tomuto očkování

poskytují místy až pouťovou formu podpory.

Jakou bude mít projekt formu?

Náš projekt je založen na principu zprostředkování informací kritických vůči očkování proti HPV českým a slovenským rodičům i lékařům. Tyto odborné informace samozřejmě již existují a v zahraničí je s nimi veřejnost stále širším a efektivnějším způsobem seznamována. V tomto smyslu nepřicházíme s ničím novým a revolučním. Problémem mnoha zdrojů z celého světa je dnes velká nepřehlednost a místy jen nízká srozumitelnost odborných vědeckých informací pro laickou veřejnost. Často nejsou uváděny některé důležité vztahy jednotlivých informací navzájem. Nežádka chybí také vysvětlení, jak určité informace mohou měnit a modelovat pohled na názory a doporučení, které se běžně objevují v reklamě a na stránkách optimistických lékařských spolků. Výzvou pro nás je proto hlavně forma zpracování informací a způsob jejich maximálně srozumitelného a přívětivého předložení naší veřejnosti.

Zvolili jsme dále formát asymetrického informačního projektu. Naše možnosti a kapacity dobrovolníků jsou omezené. Chceme je plně využít ke zpracování těch informací, které schází, je potřeba je doplnit a přinést naší veřejnosti. Nemůžeme se proto stejně intenzivně a podrobně zabývat informacemi jdoucími ve prospěch očkování proti HPV. Takových informací je však dostupných velmi mnoho, protože jsou na jejich vytváření vynakládány nemalé prostředky. Náš projekt proto neposkytne veřejnosti ucelený pohled na přínosy a rizika HPV očkování. Nemůže tak představovat jediný informační zdroj potřebný pro rozhodnutí rodičů. Jedná se o jistou formu „vyvážení“ veřejného informačního prostoru ve vztahu k HPV očkování.

Ručí za projekt odborníci?

Obvyklou obranou či útokem propagátorů očkování je, že veřejní kritici u nás nejsou žádnými odborníky na očkování a vakcinologii. Je potřeba si uvědomit, že světová vědecká kritika HPV očkování má pravidelně původ u odborníků, a to nežádka u odborníků špičkových a celosvětově známých. Někdy dokonce takových, se kterými by se mnozí naši odborníci na očkování srovnávat určitě vůbec nechtěli. My vycházíme právě z jejich kritických názorů a postřehů a všechny tyto odborníky a takové vědecké týmy máme tedy svým způsobem na naší straně. Uvítáme však spolupráci a pomoc jakýchkoliv vzdělaných odborníků (medicína, přírodní vědy) znalé vědecké činnosti, aby nám v případě potřeby pomohli se zpracováním některých vědeckých prací a jejich výstupů. Tedy odborníky, kteří pochopí, o čem cizojazyčná odborná práce je, a jak lze a jak již nelze její závěry interpretovat a přiblížit lidem. Takových odborníků jsme několik oslovili a jsme velmi rádi, že nám přislíbili svou pomoc jako externí spolupracovníci. Těžiště projektu však bude ve zprostředkování, překladech a vhodných úpravách již existujících a populárněji zpracovaných informací z této oblasti a jejich zprostředkování odborníkům i široké veřejnosti.

Chceme dosáhnout snížení proočkování proti HPV a omezit prodej HPV vakcín?

V prosinci minulého roku jsme v tiskové zprávě velmi stručně informovali o cílech projektu a uvedli jsme také, že: *„Cílem kampaně je zabránit co největšímu počtu případů, ve kterých by jinak k naočkování dětí vakcínami Cervarix a Silgard/Gardasil v letech 2017-2018 pod vlivem komplexních reklamních manipulací pravděpodobně došlo.“* Toto bylo mnohými pochopeno jako naše přímé doporučení a výzva k neočkování, což není pravda.

Od počátku se jedná o korektně ohlášený asymetrický informační projekt, který bude jako celek samozřejmě odrazovat rodiče a veřejnost od očkování proti HPV. Bude totiž programově shrnovat všechna možná „proti“ tomuto očkování. Jeho důsledkem by měla být rozhodně vyšší informovanost a kritičnost veřejnosti k tomuto očkování, která se může projevit určitým poklesem zájmu. To ale nelze ztotožnit s tím, že je našim programovým cílem odradit co nejvíce rodičů od tohoto očkování. Je potřeba zohlednit,

že projekt se onou druhou stranou mince zabývat nemůže a nebude. Jaký má být optimální výsledek syntézy obou protikladných vlivů (pro/proti), to nemůžeme předjímat. Nepředložíme rodičům žádné hotové řešení, jak mají jednat, jak se chovat a jak se finálně rozhodnout. Žádný asymetrický informační projekt si nemůže z logiky věci klást takový cíl. Budeme pouze doplňovat scházející informace a tím působit proti jednostrannému a neobjektivnímu ovlivňování mínění veřejnosti. U rodičů, u kterých projektové informace budou mít tento účinek, lze hovořit o tom, že byli informačně zmanipulováni, když doplnění informací kritických je přivedlo k rozhodnutí jinému. Bude to ale v každém případě rozhodnutí rodičů samotných a nikoliv naše výzva či veřejné doporučení, aby proti HPV neočkovali. Žádný rodič by se pro očkování proti HPV neměl rozhodnout na základě jednostraně zmanipulovaných informací a emotivně silně působících reklam. Pokud se k němu dostanou vyvážené informace a on se pro očkování rozhodne, je to naprosto v pořádku a toto informované rozhodnutí chceme co nejvíce podporovat.

Přestože jsme v textu tiskové zprávy tento postoj vysvětlili, byly tyto informace propagátory HPV očkování i státními orgány dezinterpretovány ještě před avizovaným zahájením. Přivedlo nás to proto ke změně názvu informační aktivity a nadále se budeme co nejvíce snažit, aby byly cíle projektu formulovány přesně a zřetelně. Projekt bude rodiče od očkování proti HPV odrazovat, ale protože se nezabývá sílou argumentace ve prospěch tohoto očkování, poté to, zda rodiče s konečnou platností odradí či neodradí, bude jenom na jejich vlastním uvážení a vlastním rozhodnutí.

Kdy bude spuštěn plný provoz webu?

Projekt je k dnešnímu dni zahájen spuštěním webové stránky ockovanihpv.cz, na kterou budou v budoucnu postupně přidávány další a další informace. V současnosti jsou na těchto webových stránkách základní informace o projektu, kontakty, možnosti spolupráce atd. Lidé se také již nyní mohou přihlásit k odebírání informací. Postupně budeme připravovat a zveřejňovat podrobnější informace k jednotlivým tématům formou samostatných článků. Do poloviny roku by měla vzniknout již základní sada informací, která by měla uživatele komplexně obeznámit se spektrem kritických informací o očkování proti HPV. Také webové stránky doznají proměny, namísto jednotlivých článků bude vše jasně a přehledně zpracováno a bude tak představen obsahově plnohodnotný formát webu. Současně jsme se rozhodli ohlášenou tiskovou konferenci posunout právě na dobu, kdy již uživatelé budou moci na webu nalézt zmíněný komplexní souhrn základních informací.

Věříme, že již postupně přidávané informace vyvolají zájem o tuto problematiku. Jako jednu z prvních informací zpracováváme právě tu, co a proč se skutečně stalo při očkování proti HPV v Dánsku v minulých letech. O těchto skutečnostech dnes někteří lékaři naši veřejnost spíše dezinformují. To je však pouze jedno z mnoha témat, která do budoucna připravujeme. K odběru všech informací právě o HPV očkování a HPV vakcínách se proto může každý zájemce přihlásit již dnes na stránkách ockovanihpv.cz.

Jaké budou realizační kroky projektu?

V této chvíli máme složený realizační tým a máme potvrzenou dílčí pomoc od několika externích spolupracovníků. Ze zahraničních zdrojů máme vytipovány takové, které se specificky kriticky věnují očkování proti HPV a obsahují velké množství zajímavých a užitečných odborných i doprovodných informací. Tímto množstvím se zatím probíráme. Připravujeme jejich rozumnou redukci a osnovu, podle které by měly být předloženy a působit na veřejnost. Současně také sledujeme, jakým způsobem probíhají reklamní a propagační aktivity HPV očkování a jaké klíčové argumenty jsou používány k ovlivňování veřejnosti. Právě k těmto argumentům se cíleně snažíme dohledávat kritické a polemické názory zahraničních odborníků a vědeckých týmů. Velkým problémem je rozsah některých informací. Každá redukce či rozdělení na více témat hrozí vytvořením nějaké nepřesnosti a rozdílu oproti původnímu zdroji.

Především těmto chybám se budeme snažit v rámci realizace projektu vyhnout.

Jak a kým je projekt financován?

Projekt není v této chvíli financován nikým. Respektive je financován ze soukromých zdrojů jeho vlastních realizátorů a je zaplacen cenou jejich vlastního času. Je to ryze dobrovolná aktivita našich členů, některých sympatizujících rodičů a externích odborníků. Jsme velmi rádi tomu poznání, že i prakticky bez jakýchkoliv finančních prostředků lze dnes realizovat takové projekty. Svědčí to totiž o něčem významném. Jsou to sami lidé, kteří se bez ohledu na množství vynaloženého úsilí spojují, aby přinesli důležité informace, bez kterých se ostatní nemohou zodpovědně rozhodnout o zdraví svém a svých vlastních dětí. Svědčí to o tom, že lidé nejsou bezbranní vůči nákladným, jednostranně zaměřeným kampaním nadnárodních zájmových skupin, které mají zajištěnu plnou podporu současného establishmentu.

Na straně druhé je tímto stavem projekt samozřejmě omezen a má limity svých možností. Placená medializace a inzerce není v současné době možná a některé zajímavé informace nelze nechat vytvořit, protože na to nejsou prostředky. Je to tedy projekt dá se říci skromný. Byli jsme proto překvapeni, jak jej reflektují současní obhájci HPV očkování a státní orgány. Zejména, když mluvčí MZ ČR prohlásila, že *„Tato kampaň, ve snaze zastavit jakékoliv očkování, hraje na city. Působí navíc dojmem, že autorům nejde o povinnost nebo nepovinnost očkování, ale zrušení očkování jako takového.“* O otázku povinnosti a nepovinnosti očkování u nepovinného HPV očkování opravdu nejde a ani nemůže jít, jakož ani o nějaké zrušení tohoto očkování. Zrušit žádné očkování určitě nechceme. Ostatně u všech dobrovolných očkování přece není jejich „zrušení“ ani v principu možné. Velmi nás mrzí to, co tím vlastně vzkázalo naše Ministerstvo zdravotnictví veřejnosti, když ještě před zahájením projektu a zveřejněním podrobnějších informací se ostře vymezuje proti poskytování nezávislých informací veřejnosti a využívá k působení v neprospěch projektu všechny možné i nelogické argumenty.

Projekt a jeho výstupy jsou určeny především pro ty rodiče, kteří podobné informace hledají a vědí, proč je hledají. Bez masové reklamy pravděpodobně neoslovíme většinu veřejnosti a ani si takové cíle neklademe. I přesto věříme, že projekt bude užitečný a ty, které má oslovit, skutečně osloví.

Proč jsme 11. ledna nezrealizovali avizovanou tiskovou konferenci?

Rozhodli jsme se avizovanou tiskovou konferenci odložit až do doby, než budeme mít pro veřejnost připraveny komplexní obsahové informace na webovém portálu, tedy v druhé části prvního pololetí tohoto roku. K tomuto rozhodnutí jsme dospěli pod tlakem, který vůči námi chystanému projektu vyvinulo MZ. Projekt ještě vůbec nezačal, jen jsme jej chtěli představit a podat o něm základní informace, a Ministerstvo zdravotnictví s dotčenými odbornými společnostmi chce již uspořádat v reakci na nás svou vlastní tiskovou konferenci. Navíc jsme byli nesmyslně nařčeni ze snahy zrušit nějaká očkování (viz článek na vitalia.cz). Takto agresivní přístup a reakce jsou nebyvalé. Přitom přineseme české a slovenské veřejnosti pouze informace, o jejichž existenci ve světě propagátoři HPV očkování i státní orgány dobře vědí. Za okolností, které nastaly, jsme se proto rozhodli informovat veřejnost o projektu pouze touto zcela jednoznačnou písemnou formou a omezit tak možné další dezinterpretace ze strany propagátorů očkování a MZ. O tiskové konferenci budeme veřejnost včas informovat.

Václav Hrabák

předseda Společnosti pacientů s následky po očkování, z. s.